

Ministerieel besluit tot voorlopige opheffing van de bescherming als monument en dorpsgezicht van de vakwerkschuur en omgeving in Voeren (Sint-Martens-Voeren)

Rechtsgronden

Dit besluit is gebaseerd op:

- het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 6.2.1, 1° en 3°;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 25 juli 2014 tot delegatie van beslissingsbevoegdheden aan de leden van de Vlaamse Regering, artikel 6, 1°;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 2 oktober 2019 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, artikel 8, §1, 2°.

Procedurestappen en vormvereisten

Dit besluit kwam tot stand volgens de procedurestappen en de vormvereisten, beschreven in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 6.2.3 tot en met 6.2.5;

De volgende procedurestappen en vormvereisten zijn vervuld:

- de opheffing van de bescherming als monument en dorpsgezicht werd onderzocht;
- de bevindingen van het onderzoek zijn opgenomen in een opheffingsdossier;
- advies over de opheffing van de bescherming van het onroerend goed werd gevraagd aan de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed op 28 november 2023;
- de behandeling van het advies is opgenomen als bijlage 4 bij dit besluit.

Motivering

De vakwerkschuur in Voeren werd beschermd als monument bij ministerieel besluit van 20 november 2001, omwille van het algemeen belang gevormd door zijn historische, meer bepaald architectuurhistorische waarde. De omgeving van de vakwerkschuur in Voeren werd beschermd als dorpsgezicht bij hetzelfde ministerieel besluit van 20 november 2001, omwille van het algemeen belang gevormd door zijn historische waarde. Dit besluit werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 19 februari 2002.

Het algemeen belang gevormd door de erfgoedwaarden van het monument wordt in het beschermingsbesluit als volgt omschreven:

- De historische, meer bepaald architectuurhistorische waarde:
18de-eeuws bakstenen schuurtje met oostgevel in stijl- en regelwerk, gevuld met vits- en leemwerk. Het gebouwtje is een gedateerd voorbeeld (1747) van een streekeigen bouwwijze die in Voeren nog frekwent aanwezig is;

Het algemeen belang gevormd door de erfgoedwaarden van het dorpsgezicht wordt in het beschermingsbesluit als volgt omschreven:

- de historische waarde:

Het schuurtje en omgevend perceel maken deel uit van de landbouwactiviteit die hier werd uitgeoefend.

Met betrekking tot de bescherming van de vakwerkschuur als monument:

Artikel 6.2.1, 1°, van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 staat de gehele of gedeeltelijke wijziging of opheffing van een bescherming toe wanneer de erfgoedwaarden onherstelbaar zijn aangetast of verloren gegaan. De bescherming van de vakwerkschuur als monument wordt opgeheven omdat de erfgoedwaarden onherstelbaar zijn aangetast of verloren gegaan. De schuur bevond zich op het ogenblik van de bescherming in een slechte bouwfysische toestand. In 2002 stortte een deel van de schuur in.

Met betrekking tot de bescherming van de omgeving van de vakwerkschuur als dorpsgezicht:

Artikel 6.2.1, 3°, van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 staat de gehele of gedeeltelijke wijziging of opheffing van een bescherming omwille van het algemeen belang toe. De parlementaire voorbereiding stelt daarbij het volgende: "door een wijzigende context kan het algemeen belang immers geëvolueerd zijn ten opzichte van het algemeen belang ten tijde van de bescherming".

In functie van een algemene evaluatie van het beschermd bestand in Vlaanderen die als doelstelling heeft om een dynamische selectie van de essentiële en representatieve getuigen van het leven in Vlaanderen te vrijwaren, wordt het beschermd erfgoed getoetst aan de hedendaagse inzichten inzake erfgoedwaarde.

De evaluatie van het beschermde bestand in Vlaanderen is gebaseerd op:

- de erfgoedwaarde zoals vermeld in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 2.1, 26°: de archeologische, architecturale, artistieke, culturele, esthetische, historische, industrieel-archeologische, technische, ruimtelijk-structurende, sociale, stedenbouwkundige, volkskundige of wetenschappelijke waarde waaraan onroerende goederen en de cultuurgooderen die er integrerend deel van uitmaken hun huidige of toekomstige maatschappelijke betekenis ontleen;
- de vijf selectiecriteria die ook gehanteerd worden in functie van bescherming en die het afwegingskader vormen om het onroerend erfgoed te waarderen:
 - 1° zeldzaamheid: geeft aan in hoeverre het onroerend goed uitzonderlijk voorkomt in relatie met de geografische context, de historische context, de typologie of het oeuvre;
 - 2° herkenbaarheid: geeft aan in hoeverre het onroerend goed een goed herkenbare uitdrukking is van zijn oorspronkelijke functie, uitzicht of vormgeving, of van een belangrijke fase in de latere ontwikkeling daarvan;
 - 3° representativiteit: geeft aan in hoeverre het onroerend goed typerend is voor een geografische of historische context of een welbepaalde typologie of een bepaald oeuvre;
 - 4° ensemble: geeft aan in hoeverre het onroerend goed een sterke samenhang vertoont tussen de verschillende elementen;
 - 5° context: geeft aan in hoeverre er tussen het onroerend goed en zijn directe of ruimere omgeving een sterke relatie is op landschappelijk, stedenbouwkundig of esthetisch vlak.

De evaluatie van de erfgoedwaarde van het beschermd dorpsgezicht vakwerkschuur: omgeving is als volgt:

1° zeldzaamheid: Op de zuidelijke perceelsrand van het dorpsgezicht zijn verschillende soorten van erfbepanting aanwezig. De kaphaag en haagbeuk zoals beschreven in de inventaris onroerend erfgoed zijn echter verdwenen. De opgaande essen zijn niet in goede staat. Deze soorten van erfbepanting zijn niet zeldzaam. De op stam gezette hazelaar scoort wel hoog op vlak van zeldzaamheid vanwege de groeivorm (op stam gezette struik) en de grote omvang ervan (een omtrek van 223 cm gemeten op een hoogte van 150 cm). Zijn vitaliteit en conditie zijn niet optimaal. Gezien de ligging op de grens van het beschermd dorpsgezicht zijn de houtige beplantingen met erfgoedwaarde maar half binnen de afbakening van de bescherming opgenomen. De zeldzaamheid ervan is, met uitzondering van de hazelaar, voor Voeren niet hoog.;

2° herkenbaarheid: De herkenbaarheid van de agrarische omgeving van de vakwerkschuur is laag gezien de landschappelijke verschraling die heeft plaatsgevonden door het omzetten van het grasland met hoogstamboomgaard naar akker en het verdwijnen van een deel van de beplanting;

3° representativiteit: De perceelsrandbeplanting en de agrarische omgeving vormen samen een representatieve omgeving rond een vakwerkschuur. Er zijn echter vergelijkbare representatieve omgevingen van vakwerkhoeves die hoger scoren op de andere criteria;

4° ensemble: Het ensemble van de vakwerkschuur en de agrarische omgeving is verloren gegaan maar het geheel van de perceelsrandbeplantingen met erfgoedwaarde (de op stam gezette hazelaar en de opgaande essen) verlenen aan de site toch nog enige ensemblewaarde;

5° context: Op het moment van de bescherming bezat de agrarische omgeving van de vakwerkschuur een context, die op zich weinig wijzigde tussen het moment van beschermen en nu. Het landschap van Voeren scoort vrij hoog op erfgoedwaarden. De gebieden die vastgesteld zijn binnen de Landschapsatlas scoren het hoogst op de landschappelijke erfgoedwaarden. Deze site ligt evenwel niet binnen de afbakening van een vastgesteld gebied binnen de Landschapsatlas.

De hedendaagse inzichten inzake erfgoedwaarden hebben geleid tot een gewijzigde context waarin de erfgoedwaarden onvoldoende zijn voor een bescherming van de omgeving van de vakwerkschuur in Voeren als dorpsgezicht. De vrijwaring van de erfgoedwaarden van het beschermd dorpsgezicht is niet langer vereist omwille van het algemeen belang.

De bescherming als dorpsgezicht van de omgeving van de vakwerkhoeve in Voeren wordt opgeheven omwille van het algemeen belang.

DE VLAAMSE MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING,
WONEN EN ONROEREND ERFGOED BESLUIT:

Artikel 1. Het ministerieel besluit van 20 november 2001 houdende bescherming als monument, stads- of dorpsgezicht van verschillende gebouwen in Voeren, waaronder de

vakwerkschuur en omgeving, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 19 februari 2002, wordt voorlopig gedeeltelijk opgeheven.

Art. 2. Het beschermde goed vakwerkschuur, Schilberg zonder nummer, Voeren (Sint-Martens-Voeren), waarvan de bescherming als monument voorlopig wordt opgeheven, bevindt zich op het perceel met de volgende kadastrale gegevens: Voeren, 1ste afdeling, sectie B, perceelnummer 689.

Het beschermde goed omgeving van de vakwerkschuur, Schilberg zonder nummer, Voeren (Sint-Martens-Voeren), waarvan de bescherming als dorpsgezicht voorlopig wordt opgeheven, bevindt zich op het perceel met de volgende kadastrale gegevens: Voeren, 1ste afdeling, sectie B, perceel 688B.

Het plan met de aflijning en de plaats van de aanplakking van het bericht over het openbaar onderzoek is opgenomen als bijlage 1 bij dit besluit.

De fotoregistratie van de fysieke toestand van het beschermde onroerend goed waarvan de bescherming voorlopig wordt opgeheven, wordt als bijlage 3 bij dit besluit gevoegd.

Art. 3. In artikel 1 van het ministerieel besluit van 20 november 2001 houdende bescherming als monument, stads- of dorpsgezicht van verschillende gebouwen in Voeren, waaronder de vakwerkschuur en omgeving, worden de volgende zinsneden

“3. Omwille van het algemeen belang gevormd door zijn historische, meer bepaald architectuurhistorische waarde:

- als monument:

Vakwerkschuur gelegen Schilberg, gelegen te Voeren (Sint-Martens-Voeren), Schilberg(SMVoeren) 25; bekend ten kadaster:
Voeren, 1^e afdeling, sectie B, perceelnummer(s) 689.

3. Omwille van het algemeen belang gevormd door zijn historische waarde:

- als dorpsgezicht:

De omgeving van het schuurtje gelegen Schilberg, gelegen te Coeren (Sint-Martens-Voeren), Schilberg(SMVoeren); bekend ten kadaster:
Voeren, 1^e afdeling, sectie b, perceelnummer(s) 688B.” opgeheven.

Art. 4. In artikel 2 van het ministerieel besluit van 20 november 2001 houdende bescherming als monument, stads- of dorpsgezicht van verschillende gebouwen in Voeren, waaronder de vakwerkschuur en omgeving, worden de volgende zinsneden

“3.M. 18de eeuws bakstenen schuurtje met oostgevel in stijl- en regelwerk, gevuld met vits- en leemwerk. Het gebouwtje is een gedateerd voorbeeld (1747) van een streekeigen bouwwijze die in Voeren nog frekvent aanwezig is.

3.D. De historische waarde wordt als volgt omschreven: Het schuurtje en omgevend perceel maken deel uit van de landbouwactiviteit die hier werd uitgeoefend.” opgeheven.

Het plan als bijlage bij hetzelfde besluit van 20 november 2001 wordt vervangen door het plan in bijlage 2 bij dit besluit.

Brussel, 14/03/24

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed,

Getekend door: Matthias Diependaele (Sig)
Getekend op: 2024-03-14 12:58:36 +01:00
Reden: Ik keur dit document goed

Matthias DIEPENDAELE